

- країни Європи з розвиненою економікою зобов'язалися скоротити своє загальне представництво в Раді на два члена.

В рамках 14-го загального перегляду квот Україна має збільшити свою квоту в Міжнародному валютному фонді на 46,6%, відповідні розпорядження вже отримали Міністерство фінансів та Національний банк.

Цей крок дозволить зменшити виплати України за користування коштами МВФ. Крім того, квота також визначає право голосу держави-члена в рішеннях Фонду і впливає на ліміт фінансування, який вона може отримати від МВФ. Це позитивно має вплинути на макроекономічну стабілізацію, грошово-кредитну систему та економічний розвиток України в цілому, але ж за умови відновлення фінансування з боку МВФ.

Після набрання чинності 14-го загального перегляду квот основна увага МВФ переключається на роботу щодо 15-го загального перегляду квот та забезпечення необхідного консенсусу в Раді керуючих, в тому числі за новою формою розрахунку квот.

Список використаних джерел:

1. Press Release No. 16/25 January 27, 2016 (R), International Monetary Fund, Washington, D.C., 20431, U.S.A.
2. Press Release No. 10/418 November 5, 2010, International Monetary Fund, Washington, D.C., 20431, U.S.A.
3. <http://www.imf.org/external/np/exr/facts/quotas.htm>

УДК 336.143

Мястковська В.С.

*студентка фінансово-економічного факультету
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»*

ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК МІЖ БЮДЖЕТНИМ ДЕФІЦИТОМ ТА ІНФЛЯЦІЄЮ В УКРАЇНІ

Наразі Україна переживає важку фінансово-економічну кризу. В умовах макрофінансових шоків важливе наукове-практичне значення має дослідження взаємозв'язку між бюджетним дефіцитом та інфляцією, адже недостатнє теоретичне обґрунтування їх взаємозалежності та як наслідок неефективні дії щодо їх регулювання можуть стати руйнівними для національної економіки.

У світовій фінансовій науці існує дві протилежні наукові позиції щодо оцінки впливу бюджетного дефіциту на розгортання інфляційних процесів. Так, Дж. Кейнс підтримував позитивний вплив дефіциту бюджету на економіку - основою економічного зростання є підтримка високого рівня споживчого попиту за рахунок державних витрат. Неминучим наслідком такої політики є дефіцит бюджету і зростання грошової маси в економіці країни. Монетаристи вважають, що наслідком зростання грошової маси є пропорційне зростання цін на продукцію. За Кейнсом такий зв'язок буде зберігатися лише в умовах повної зайнятості. І чим далі від стану повної зайнятості перебуває економіка, тим більшою мірою збільшення грошової маси буде позначатися на зростанні виробництва та зайнятості, а не на зростанні цін [1, ст. 67]. Новокейнсіанці стверджували про необхідність збалансованого бюджету в часі, а дефіцит

бюджету вважався антикризовим чинником. Монетаристи, як уже зазначалося, вбачають однією з основних причин інфляції саме бюджетний дефіцит, так як постійному зростанню цін обов'язково передують постійне зростання пропозиції грошей, а дефіцит бюджету є одним із джерел випуску в обіг незабезпечених грошей [2, ст. 88]. В Україні надають перевагу монетаризму.

Вплив, який чинить бюджетний дефіцит на розвиток інфляції, значною мірою залежить від способів його покриття. Для фінансування дефіциту в Україні призначені внутрішні і зовнішні запозичення. Монетизація дефіциту емісійними коштами Національного банку заборонена законом. Однак емісійним джерелом покриття, хоч і опосередкованим, є купівля НБУ облігацій внутрішньої державної позики. Сам по собі випуск ОВДП не має сприяти розвитку інфляції в країні, але тільки якщо кінцевим покупцем переважно виступають юридичні і фізичні особи, а не НБУ. Бо щоб купити ці облігації, центральний банк додатково емітує гроші. Частка ОВДП, що знаходиться на балансі НБУ, від усіх випущених облігацій станом на кінець 2015 р. склала рекордні 77%. У 2014 році «друкарським станком» НБУ було профінансовано 40% доходів зведеного державного бюджету, у 2015 році – 28% [3]. Варто зазначити, що за певних передумов емісія додаткових грошей (через бюджетний дефіцит) може і стимулювати економіку, пригнічуючи тим самим причини інфляції, але тільки якщо кошти інвестуватимуться через адекватні інструменти в рентабельні проекти. Тоді вони будуть працювати на економічний ріст, а не створювати «зайві гроші». Але, на жаль, в Україні такі умови не створюються і усі додаткові гроші надходять прямо на споживчий ринок, викликаючи інфляцію попиту. Потреба в подібній емісії НБУ зменшується за рахунок зовнішніх запозичень, але з іншого боку — збільшується їх погашенням та обслуговуванням. Державний борг України постійно зростає і на кінець 2015 р. він склав 79,4% від рівня ВВП [3]. Велике значення має також структура використання бюджетного дефіциту. Якщо це споживчі видатки, то вони не створюють джерел повернення боргів. На жаль, інвестиційні видатки і державного, і місцевих бюджетів України мізерні, тож можна вважати, що весь бюджетний дефіцит України носить споживчий характер і певною мірою обумовлює інфляцію.

З усіх цих міркувань випливає, що бюджетний дефіцит впливає на монетарну ситуацію в Україні, а через неї на інфляцію, але не визначальним чином, як це видно на рис. 1. В той же час величезні зовнішні запозичення ставлять під загрозу фінансову безпеку країни. Внутрішні запозичення не залучають заощадження населення та суб'єктів господарювання, що погіршує становище реальної економіки.

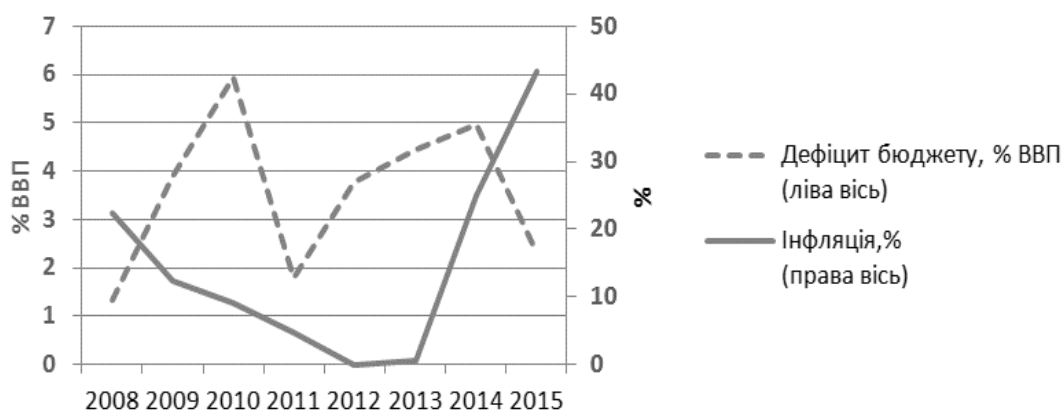

Рис.1 Співвідношення динаміки дефіциту бюджету і темпу інфляції в Україні протягом 2008-2015 рр.

Складено на основі даних [3]

Швидка ліквідація бюджетного дефіциту, не підкріплена реальними кроками в напрямку стабілізації самої економіки, лише ускладнює і без того важку фінансову ситуацію в країні. Отже, для виходу економіки з кризи необхідно, по-перше, значно підвищити питому вагу інвестицій в пріоритетні галузі економіки, стратегічно важливі та рентабельні проекти, по-друге, виділити державні інвестиції в окремий бюджет – бюджет розвитку, заснований на концепції підтримки та розвитку інвестиційних пріоритетів. Використання керованої емісії на фінансування інвестиційних проектів не несе в собі таких негативних наслідків, як її спрямування на фінансування поточних видатків бюджету (звичайне "проїдання" коштів). Адже внаслідок зростання інвестицій повніше завантажуються існуючі та створюються нові виробничі потужності, що зменшує інфляційний сплеск унаслідок емісії. Інвестиції також дають можливість отримати реальні доходи підприємствам та їх працівникам, що в підсумку дасть змогу збільшити реальні доходи і бюджету. Саме цей шлях, надаючи поштовх економічному зростанню, допоможе вирішити і інфляційну проблему на тривалу перспективу.

Список використаних джерел:

1. Keynes John M. The General Theory of Employment Interest and Money / John M. Keynes. – London: As reprinted in Keynes' Collected Writings, Vol. VII, 1936. – 263 p.
2. Найденев В.С. Инфляция и монетаризм. Уроки антиинфляционной политики / В. С. Найденев, А. Ю. Сменковский. - Б.Ц.: ОАО «Белоцерковская книжная фабрика», 2003. - 352 с.
3. Офіційний сайт Національного банку України [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua>.

УДК 336.02:336.3

Паєнтко Т.В.

*д.е.н., доцент, професор кафедри фінансів
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»*

**ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД БЮДЖЕТНОГО ІНВЕСТИВАННЯ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЙОГО
ІМПЛЕМЕНТАЦІЇ В УКРАЇНІ**